



Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 23. března 2016

Jednání se uskutečnilo ve středu 23. března 2016 (13.00 – 16.20 hod.) v zasedacím sále Úřadu vlády České republiky (adresa: Strakova akademie, nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1).

Přítomní členové: Ján Balog (místopředseda Rady), František Bikár, Mgr. Jiří Dienstbier (předseda Rady), Mgr. Lucie Fuková, Bc. Emil Horvát, PhDr. Jana Horváthová (MRK), Bc. Martina Horváthová, doc. PhDr. et PhDr. Martin Kaleja, Ph.D., PhDr. Lukáš Kaucký (MZV), Mgr. Cyril Koky, Mgr. Jan Kudry, Ph.D., Mgr. Eva Nehudková (KVOP), Bc. Lýdia Poláčková, RNDr. Petr Pospíšil (SMOČR), Čeněk Růžička

Osoby pověřené k zastupování členů: JUDr. Michal Barbořík (MV), Bc. Stanislav Daniel (AKČR), Mgr. Jaroslav Fidrmuc (MŠMT), RNDr. Jiří Klíma (MMR), Mgr. Linda Sokačová (MPSV)

Hosté: Mgr. Martina Brzková (MZ), JUDr. Kateřina Červená, Ph.D. (Liga lidských práv), Mgr. Andrea Faltysová (MPSV), Mgr. Květoslava Gabrielová (MK), Elena Gorolová (oběť protiprávní sterilizace), Mgr. Michaela Povolná (MZ), Mgr. et. Mgr. Lucie Rybová (Český helsinský výbor), Ing. Radka Soukupová (ÚVČR/ASZ)

Omluvení členové: Bc. Lenka Balogová, Oldřich Bubeníček (AKČR), Ing. Jan Gregor (MF), Mgr. Daniel Herman (MK), Ing. Karel Holomek, Milan Chovanec (MV), PhDr. Renáta Köttnerová, Mgr. Michaela Marksová (MPSV), Bc. Edita Stejskalová, Ing. Karla Šlechtová (MMR), Mgr. Kateřina Valachová (MŠMT), Oto Váradi, DiS., Prof. MUDr. Josef Vymazal (MZ), Miroslav Zima

Úřad vlády ČR: PhDr. Mgr. Andrea Baršová, Ph.D., Mgr. David Beňák, Mgr. Jan Kozubík, Bc. Jiří Svěrák, Mgr. Martina Štěpánková, Mgr. Margita Wagner,

Zahájení

J. Dienstbier, předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, zahájil zasedání, přivítal členy a hosty a informoval je o tom, že se z jednání pořizuje zvukový záznam. Usnášeníschopnost Rady byla potvrzena přítomností 20 členů v zasedací místnosti na začátku zasedání z celkového počtu 30 členů Rady.

Přítomno	Celkový počet	Usnášeníschopnost
20	30	ANO

Předseda Rady přítomným oznámil, že pozvánka s programem jednání byla spolu s dalšími podkladovými materiály odeslána prostřednictvím elektronické pošty a datové schránky. Obrátil se na členy Rady s dotazem, zda mají návrhy na úpravu programu jednání.

M. Horváthová navrhla předradit bod 7. „Informace z jednání Výboru pro spolupráci se samosprávami a činnosti pracovních skupin pro oblast vzdělávání a odškodnění Romů“ do pozice bodu č. 4.

M. Brzková z pozice hosta požádala předsedu Rady, zda by bylo možné předřadit bod věnující se otázce protiprávních sterilizací před informací k dotačním programům zaměřeným na integraci romské menšiny.

Předseda Rady nechal hlasovat o programu zasedání, který již obsahoval změnu navrženou M. Horváthovou a hostem M. Brzkovou.

Program tedy obsahuje následující body:

1. Překlad antidiskriminačního zákona do romského jazyka;
2. Informace o přípravě věcného záměru zákona o sociálních pracovnících;
3. Informace o dotačních programech určených na zajištění stravování pro děti z nízkopříjmových rodin;
4. Informace z jednání Výboru pro spolupráci se samosprávami a činnosti pracovních skupin pro oblast vzdělávání a odškodnění Romů;
5. Návrh na další kroky ve věci mimosoudního odškodnění obětí nedobrovolné sterilizace;
6. Informace o dotačních programech na zabezpečení romské integrace v roce 2016;
7. Informace o vyhlášení výzvy k podávání přihlášek měst do 5. vlny KPSVL, vyhodnocení spolupráce měst a obcí v rámci KPSVL;
8. Informace o přípravě metodiky sledování a vyhodnocování Strategie romské integrace do roku 2020;
9. Různé

Hlasování o programu:

ANO	ZDRŽEL SE	PROTI
20	0	0

Program zasedání byl přijat.

1. Překlad antidiskriminačního zákona do romského jazyka

Předseda Rady J. Dienstbier požádal J. Svěráka, aby uvedl první bod jednání a sdělil členům Rady důvody zařazení tématu na jednání. J. Svěrák informoval členy Rady, že Výbor OSN proti mučení, který představuje kontrolní mechanismus pro posuzování úrovně naplňování závazků vyplývajících z Úmluvy proti mučení a jinému krutému, nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání, doporučil v roce 2012 České republice mj. zajistit překlad antidiskriminačního zákona do romštiny. Vzhledem ke skutečnosti, že Sekce pro lidská práva Úřadu vlády ČR připravuje již 6. periodickou zprávu o plnění závazků vyplývajících z Úmluvy, uvedl, že je vhodné, aby Rada se tímto doporučením Výboru OSN proti mučení dnes zabývala a vyhodnotila jeho potřebnost. Rovněž uvedl, že Výbor OSN proti mučení neupřesnil, v jakém dialektu romštiny by měl být překlad proveden. Bylo by tedy na místě, aby Rada přihlédla nejen k symbolickému hledisku, ale rovněž k tomu, jak může překlad přispět k řešení problému diskriminace romské menšiny v České republice, kde se romština používá téměř výhradně v mluvené formě. J. Balog, místopředseda Rady, poznamenal, že se občanská část Rady setkala před zasedáním Rady, kde se konsensuálně dohodla na potřebě překladu antidiskriminačního zákona do romštiny. J. Dienstbier poukázal na symbolickou rovinu, která je promítnuta ve Strategii romské integrace do roku 2020, jež obsahuje opatření na podporu romské jazyka. Doporučení Výboru OSN proti mučení lze tedy v tomto ohledu vnímat. J. Horváthová navrhla doplnit do návrhu usnesení severocentrální dialekt romštiny, který je v ČR nejrozšířenější.

Po diskusi se přešlo k hlasování o návrhu usnesení.

**Návrh usnesení č. 1/2016
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 23. března 2016
k bodu č. 1**

Rada

I. **podporuje** doporučení Výboru OSN proti mučení z roku 2012, které se dotýká překladu antidiskriminačního zákona do romského jazyka;

II. **doporučuje** ministroví pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu zajistit překlad antidiskriminačního zákona do severocentrálního, olašského a sinti dialektu romského jazyka.

ANO	ZDRŽEL SE	PROTI
20	0	0

Návrh usnesení byl přijat.

2. Informace o přípravě věcného záměru zákona o sociálních pracovnících

J. Dienstbier poznamenal, že míra úspěšnosti integrace romské menšiny do společnosti je úzce provázána s kvalitou výkonu sociální práce v terénu, z tohoto důvodu je vhodné dát prostor Ministerstvu práce a sociálních věcí, aby v tomto bodu programu představilo návrh věcného záměru zákona o sociálních pracovnících.

A. Faltysová zdůvodnila snahy MPSV o úpravu postavení sociálního pracovníka, jsou datovány již od roku 2001, v roce 2005 a 2006 byly tyto aktivity zintenzivněny. V té době však byl prioritně předložen zákon o sociálních službách, v kterém se několik paragrafů věnovalo postavení sociálního pracovníka. V roce 2011 byla realizována široká analýza ve vztahu k sociální práci, jež ukázala na významné nedostatky v této oblasti, které je nutné upravit. V roce 2012 na základě analýzy a na základě informací z terénu byly zahájeny přípravné práce. V roce 2013 byl vytvořen první pracovní dokument, který prošel širokým konzultačním procesem se sociálními pracovníky a odborníky v oboru. V květnu roku 2015 vložilo MPSV návrh věcného záměru zákona do vnitřního připomínkového řízení, které vedlo k významným úpravám materiálu. V listopadu roku 2015 byl s úpravami materiál vložen opět do vnitřního připomínkového řízení. V únoru 2016 byl materiál vložen do meziresortního připomínkového řízení, v současnosti jsou vypořádávány rozpory na úrovni náměstků. Nejzásadnější rozpor se dotýká vytvoření profesní komory. Paragrafové znění zákona o sociálních pracovnících by mělo být předloženo v září tohoto roku na jednání vlády, účinnost zákona se očekává od 1. července 2017. Základní teze zákona spočívá v tom, že zákona o sociálních pracovnících by měl být zákonem obecným – upravujícím sociální práci z obecného hlediska. MPSV chce normou především upravit předpoklady pro výkon profese sociálního pracovníka, a to tak aby byla zajištěna odborná příprava a odborná kvalifikace sociálních pracovníků. V rámci odborné způsobilosti by došlo k zúžení přehledu studijních programů, v rámci kterých lze nyní získat kvalifikaci pro výkon sociální práce. Do budoucna by ve spolupráci s MŠMT došlo k navržení akreditace studijního programu v oboru sociální práce tak, aby bylo zajištěno, že sociální pracovníci budou mít jednotnou úroveň odborné kvalifikace. Součástí návrhu je rovněž otázka bezúhonnosti a zdravotní způsobilosti. Na návrh ÚOOÚ byla z návrhu vypuštěna podmínka svéprávnosti. Návrh počítá rovněž s podmínkou dodržování etického kodexu ze strany sociálních pracovníků coby předpokladem pro výkon profese a registraci sociálních pracovníků. Registraci sociálních pracovníků MPSV vnímá jako jeden z nástrojů kvality – registr bude veřejný, aby si klient sociálního pracovníka nebo zaměstnavatel mohl ověřit, zda skutečně jedná se sociálním pracovníkem. Mezi další oblasti úpravy patří téma dalšího vzdělávání sociálních pracovníků, kdy je navrhováno, aby sociální pracovník byl povinen absolvovat dalších vzdělávání v rozsahu 24 hodin za rok, dalším návrhem je 12 hodin supervize, jež představuje důležitý kvalitativní a vzdělávací

prvek. Akreditace vzdělávacích programů dalšího vzdělávání by zůstala nadále na MPSV. Návrh profesní diverzifikace sociálních pracovníků se opírá o profesní růst, kdy sociální pracovník bude moci v rámci svého profesního života získávat kvalifikace v různých oblastech a intenzitě s přihlédnutím na skutečnost, že oblast výkonu sociální práce je značně široká (školství, zdravotnictví ...). Profesní růst je navržen ve třech stupních: 1) (všeobecný) sociální pracovník; 2) sociální pracovník - specialista; 3) licencovaný sociální pracovník. Pro vyšší stupeň sociálního pracovníka bude nutné prokázat definované kompetence a praxi. Profesní růst je navrhován ve dvou liniích – klientská (v přímé práci s klienty) a neklientská (metodik koncepcí a strategií atd.). Součástí materiálu je návrh pracovišť tzv. dobré praxe, která budou ověřovat kompetence sociálních pracovníků. Pokud projeví zájem o profesní růst, budou rovněž poradenským pracovištěm pro pracovníky v terénu - zaměstnán v pracovišti bude muset být minimálně jeden licencovaný sociální pracovník, aby na pracovišti byla zajištěna expertní úroveň. Upravena bude oblast samostatného výkonu sociální práce, kdy bude možné, aby si klient najmul přímo sociálního pracovníka. Podmínkou je naplnění předpokladů pro výkon profese - praxe, pojištění pro případ škody při výkonu sociální práce, supervize a další vzdělávání. Věcný záměr vstupoval do meziresortního připomínkového řízení s třemi variantami v oblasti profesní komory – nulová (oblast by nebyla upravena), profesní komora ze zákona s dobrovolným členstvím či profesní komora ze zákona s povinným členstvím. Na základě připomínek byla doplněna do materiálu další varianta – profesní komora s dobrovolným členstvím pro (všeobecné) sociální pracovníky a s povinným členstvím pro sociální pracovníky, kteří budou chtít růst, tj. sociální pracovníky – specialisty a licencované sociální pracovníky a pro sociální pracovníky, kteří budou chtít vykonávat profesi samostatně.

L. Poláčková vznesla dotaz, jak by byl sociální pracovník při samostatném výkonu profese odměňován. A. Faltysová uvedla, že by sociální pracovník zaměstnavatelovi fakturoval činnost sociální práce, v kontaktu s klientem půjde o smluvní vztah. L. Poláčková poukázala na nevhodně nastavené financování sociálních pracovníků v neziskových organizacích. M. Štěpánková poukázala na potřebu změnit nejen financování neziskových organizací, ale sociálních služeb jako celku. Současné nastavení financování neziskových organizací nezajišťuje stabilitu výkonu sociální práce, která je vykonávána ve prospěch státu. S přihlédnutím na samostatné působení sociálních pracovníků a nízké ohodnocení v této oblasti upozornila na negativní zkušenosti ze zahraničí, kde docházelo ke zneužívání klienta ze strany sociálních pracovníků. Je potřeba nastavit ochranné mechanismy, protože se mezi sociálním pracovníkem a klientem navazuje důvěrný vztah. A. Faltysová reagovala, že ve vztahu k odměňování sociálních pracovníků probíhají jednání o změnách v katalogu prací. Bylo rovněž vydáno doporučení na zařazení pracovníků do platových tříd ve veřejné správě. Rizika v podobě klamání a zneužívání klientů si je MPSV vědomo, proto s etickým kodexem materiál počítá pro všechny sociální pracovníky, na který jsou navázány správní delikty a sankce.

Po diskusi byl tento bod programu uzavřen bez usnesení.

3. Informace o dotačních programech určených na zajištění stravování pro děti z nízkopříjmových rodin

J. Dienstbier uvedl, že téma 3. Bodu programu je na zasedání Rady předloženo s přihlédnutím na plnění Strategie romské integrace do roku 2020, která v části věnující se vzdělávání obsahuje opatření „navrhnout systém efektivní podpory dětí/škol, který by zajišťoval školní stravování dětí, které si jej nemohou z finančních důvodů své rodiny dovolit“. Plněním tohoto opatření by se mělo předejít existenčním problémům na straně dětí, které ve své povaze ovlivňují jejich studijní výsledky a úspěšnost ve vzdělávacím systému. Gestory plnění uvedeného opatření jsou MŠMT a MPSV.

MŠMT podle J. Fidrmuce vyhlásilo 8. prosince 2015 dotační program pro nestátní neziskové organizace k podpoře školního stravování žáků základních škol na rok 2016. Program je určen pro

žáky z rodin, které se nachází v dlouhodobě nepříznivé finanční situaci. Jedná se však o rodiny, jež nepobírají dávky hmotné nouze. MŠMT na tento dotační program alokovalo částku 30 milionů korun pro nestátní neziskové organizace, které tuto problematiku dosud řešily ve své aktivitě. Ředitel školy ve spolupráci s třídním učitelem identifikuje žáka, který si nemůže dovolit aktivity v oblasti vzdělávání, platbu za oběd pro tohoto žáka hradí nezisková organizace. MŠMT registruje přínos dotačního programu, protože finanční částka, již nemusí rodina vynaložit na obědy, se může projevit v nákupu školních pomůcek a učebnic, které nejsou ze zákona dotovány.

J. Dienstbier poděkoval J. Fidrmucovi za příspěvek a požádal o informaci L. Sokačovou z MPSV, které je na národní úrovni řídicím orgánem Operačního programu Potravinová a materiální pomoc.

L. Sokačová poznamenala, že se MPSV oblasti podpory stravování pro děti z nízkopříjmových rodin a dalších skupin osob věnuje v rámci Operačního programu Potravinová a materiální pomoc, který funguje v rámci Evropského sociálního fondu, konkrétně Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD). Cílem je uspokojit základní potřeby nejchudších osob na okraji společnosti. V rámci finanční pomoci je zachována anonymita, aby nedocházelo ke stigmatizaci podpořených osob. Mezi oblastmi intervence operačního programu patří:

1. potravinová deprivace dětí a její snižování prostřednictvím bezúplatného školního stravování
(v základních a mateřských školách). Způsobilým příjemcem pomoci jsou děti ve věku 3-15 let, které navštěvují základní nebo mateřskou školu, a patří do okruhu společně posuzovaných osob pobírajících dávku pomoci v hmotné nouzi po dobu alespoň 3 měsíců (bylo zkráceno z původní požadované doby 6 měsíců kvůli stížnostem z terénu a požadavku Evropské komise);
2. potravinová deprivace osob bez domova a dalších osob ve vážné sociální nouzi;
3. materiální deprivace rodin s dětmi, osob bez domova a dalších osob ve vážné sociální nouzi;

Cílová skupina pro intervence operačního programu je široká:

- osoby a rodiny s dětmi, ohrožené chudobou a sociálním vyloučením, zejména materiálně deprivované osoby a rodiny bez vlastního nebo nájemního bydlení (např. v azylových domech či v ubytovnách);
- osoby a sociálně slabé rodiny s dětmi, žijící v nejistém nebo nevyhovujícím bydlení;
- osoby a rodiny v sociálně vyloučených lokalitách; osoby a rodiny ve finanční tísní;
- neúplné rodiny s nízkou pracovní intenzitou;
- jiné osoby ve vážné sociální nouzi (např. osamělí senioři, dlouhodobě nezaměstnané osoby či obchodované a vykořisťované osoby).

Pomoc v podobě obědů pro děti jde dvěma skupinám dětí:

- a) děti v předškolním věku 3-6 let, žijící v domácnostech v hmotné nouzi;
- b) děti školního věku 6-15 let, žijící v domácnostech v hmotné nouzi.

Žadatelem a příjemcem dotace může být pouze kraj, partnery v projektu mohou být mateřské a základní školy bez ohledu na zřizovatele - poskytují dětem obědy. Mezi další zapojené subjekty patří krajské pracoviště a kontaktní pracoviště ÚP ČR - zjišťují, které domácnosti jsou alespoň 3 měsíce v hmotné nouzi a mají tudíž nárok na podporu v programu; těmto rodinám je vystaveno potvrzení pro účast v programu. Dále to jsou sociální odbory obcí, OSPOD a NNO.

V prosinci roku 2015 byla vyhlášena první výzva zaměřená na Obědy pro děti, příjem žádostí skončil 31. ledna 2016, kdy se přihlásily Liberecký a Jihomoravský kraj. Jedná se o pilotní ověření nastavení projektu. Podpora bude trvat do konce školního roku 2015/2016. V rámci první výzvy byly žádosti o platbu ve výši 2 827 870 Kč, zapojeno bylo 76 škol, podpořeno bylo necelých 400 žáků. Druhá výzva bude vyhlášena v polovině dubna 2016 s plánovaným ukončením příjmu žádostí 15. června 2016. Zájem o účast v další výzvě již projevily kraje Liberecký, Jihomoravský, Praha, Vysočina (zvažují Královehradecký a Ústecký kraj). Podpora bude trvat celý školní rok

2016/2017, tj. od září 2016 do června 2017. Celková alokace na Obědy pro děti je 400 milionů korun.

P. Pospíšil požádal J. Fidrmuce o informaci, jak mohou ředitelé škol ve spolupráci s třídními učiteli odpovědně rozhodovat o žácích, kteří potřebují podpořit prostřednictvím dotačního titulu MŠMT. J. Fidrmuč uvedl, že dotační program je nastaven tak, aby měl co nejmenší bariéru pro rodiny, které se dostanou do nepříznivé finanční situace. Snahou MŠMT je poskytnout tuto finanční podporu okamžitě bez zbytečného odkladu. Ve škole má třídní učitel dobrý přehled o tom, jak chodí žák vybaven na vyučování, setkává se s rodiči žáka na třídních schůzkách, vidí tedy, jak může být rodina finančně zabezpečena. L. Sokačová podpořila postoj MŠMT, kdy odkázala na zkušenosti MPSV s programy v oblasti sociálního začleňování na místní úrovni, kde se zástupci pedagogického sboru z různých typů škol ukazují jako významní partneři při sociálním začleňování osob. Učitelé mají přehled o tom, zda děti nosí do školy svačinu. Již dnes potravinové programy neziskových organizací probíhají velmi často ve spolupráci se školami a ředitelé škol jsou v úzkém kontaktu s obcemi. L. Fuková položila dotaz, zda podpora nepředstavuje započitatelný příjem rodiny do správního řízení o nároku na sociální dávky. L. Sokačová uvedla, že příjemcem finančních prostředků není rodina, ale reálně konkrétní škola, která hradí oběd danému žákovi. Č. Růžička se zeptal, jak je poskytována informace o existenci této podpory sociálně vyloučeným domácnostem. L. Sokačová uvedla, že zástupce odpovědné sekce na MPSV bude informovat o potřebě intenzivnější komunikace s kraji s cílem zajistit plného využití programu. D. Beňák doporučil MŠMT nasměrovat pomoc rovněž do mateřských škol. Podivil se nad nízkým počtem krajů, které mají zájem zapojit se do plánované výzvy MPSV u projektu Obědy pro děti. Jako důvod označuje možné náklady na administrativu. S. Daniel sdělil, že podá návrh, aby se otázkou podpory školního stravování zabývala školská komise Asociace krajů ČR.

Po diskusi byl tento bod uzavřen bez usnesení.

Jednání Rady v průběhu tohoto bodu programu opustili M. Kaleja a L. Kaucký.

4. Informace z jednání Výboru pro spolupráci se samosprávami a činnosti pracovních skupin pro oblast vzdělávání a odškodnění Romů

J. Dienstbier požádal předsedkyni Pracovní skupiny pro vzdělávání Romů M. Horváthovou o informaci o výstupech této pracovní skupiny. M. Horváthová uvedla, že pracovní skupina se v roce 2015 věnovala pozornost opatřením, jež jsou uvedena ve Strategii romské integrace do roku 2020. Jedním z těchto opatření bylo „provést analýzu vzniku škol s vyšším počtem romských dětí, případně též dětí z jiných národnostních a etnických menšin“, gestorem tohoto opatření je MŠMT. Rada vlády pro záležitosti romské menšiny se již dříve zabývala návrhem podkladu ke zpracování analýzy. Ve vztahu k opatření „navýšit finanční prostředky na dotační titul Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol na částku 12 mil. Kč s účinností od roku 2016“ proběhlo jednání s MŠMT. Výstupem jednání je navýšení finančních prostředků na dotační program v roce 2016 z původně plánovaných 5 milionů korun na 7 milionů korun. Studenti podpoření z dotačního programu mohou rovněž využít na školách doučování v rozsahu 8 hodin měsíčně. Dále se pracovní skupina soustředila na realizaci opatření „navrhnout systém efektivní podpory dětí/škol, který by zajišťoval školní stravování dětí, které si jej nemohou z finančních důvodů své rodiny dovolit“. V případě dotačního programu MŠMT je však nevyjasněna otázka jeho stability do dalších let. V rámci opatření „naplňovat Memorandum o spolupráci mezi ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a ústředním školním inspektorem České školní inspekce ve vztahu k romským žákům a provést analýzu možnosti sběru anonymizovaných etnických dat ve vzdělávání“ byla uskutečněna v minulém roce pod záštitou ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu a OSF Praha mezinárodní konference, na níž byla diskutována otázka sběru etnických dat ve vzdělávání. V reakci na proběhlou konferenci

byl sepsán Poziční dokument Nadace OSF Praha a neziskové organizace Lumos, který navrhuje konkrétní opatření v podobě zavedení tzv. unikátního identifikátoru ve vzdělávání. Pracovní skupina se rovněž podílela na vytvoření návrhu plánu činnosti ČŠI na školní rok 2015/2016. Se zástupci MŠMT skupina diskutovala otázku konceptu protipředsudkového vzdělávání s cílem připravit příslušné výzvy z OP VVV. MŠMT byla rovněž předloženo doporučení v oblasti prevence šikany z důvodu etnické příslušnosti. Na základě projednání Zprávy o plnění Akčního plánu pro výkon rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D. H. a ostatní proti ČR byla MŠMT zaslána sada otázek. J. Fidrmuc uvedl, že má odpovědi na jednotlivé dotazy zpracované. Odpovědi jsou však poměrně obsáhlé, proto dává přítomným na zvážení, zda je zodpovědět přímo na jednání, nebo zaslat písemně. J. Dienstbier požádal J. Fidrmuce i písemné zaslání odpovědi. D. Beňák uvedl, že potřeba spolehlivých dat v oblasti vzdělávání dětí a žáků se vzdělávacími potřebami je klíčová, sledovat etnicitu by bylo v tomto případě kontraproduktivní. Současné nastavení školské matriky neumožňuje některé oblasti sledovat s ohledem na ochranu osobních údajů – koncept unikátního identifikátoru by mohl přinést žádoucí anonymizaci.

J. Dienstbier po ukončení diskuse k činnosti Pracovní skupiny pro vzdělávání Romů předal slovo předsedovi Výboru pro spolupráci se samosprávami J. Balogovi, který seznámil přítomné s výstupy posledního jednání výboru. J. Balog uvedl, že prvním bodem programu únorového jednání výboru byla otázka transformace a sjednocení péče o ohrožené děti. Členové výboru na jednání přivítali zpracování Podnětu Rady vlády ČR pro lidská práva ke sjednocení služeb pro ohrožené děti a k úpravě podmínek pro poskytování pobytových služeb těmto dětem. Výbor se v dalším bodě seznámil se stanovisky Ministerstva vnitra a Kanceláře veřejného práva k postupu obcí, které v posledních letech přijaly vyhlášku o zabezpečení veřejného pořádku, jež zakazuje sezení na palisádách, schodištích či trávnících. Veřejná ochránkyně práv se na základě svých zjištění dne 18. prosince 2015 rozhodla v případě měst Varnsdorf a Litvínov využít možnosti svého oprávnění nechat posoudit zákonnost vyhlášek Ústavním soudem. Výbor byl také seznámen s průběhem dotačního řízení u dotačních programů na podporu romské integrace, které administruje Úřad vlády ČR a MŠMT. Na závěr se členové Výboru věnovali dvěma strategickým dokumentům. Nejprve byli informováni o Strategii boje proti sociálnímu vyloučení na období 2016 – 2020, která byla dne 17. února 2016 schválena vládou a poté se seznámili s aktuálním stavem příprav Metodiky pro sledování a vyhodnocování naplňování Strategie romské integrace do roku 2020.

Informaci k činnosti Pracovní skupiny pro odškodnění Romů podal předseda orgánu Č. Růžička. Ve svém příspěvku uvedl, že skupina požaduje rozšířit odškodňovací mechanismus ze strany SRN pro Romy a Sinty, na odškodnění dosáhli dosud pouze Židé z východní části Evropy (příspěvek 300 eur k důchodu). Komunikací s pracovní skupinou byl ministrem zahraničí pověřen PhDr. Jiří Šitler, zmocněnec pro holocaust. Skupina zkompletovala 10 žádostí od osob, které byly vězněny v koncentračních táborech, nebo se během druhé světové války ukrývaly, a poté je odeslala na ministerstvo financí SRN. Úřad posléze pracovní skupinu vyrozuměl, že je možné odškodnit pouze 6 žadatelů, a to částkou cca 2 500 euro. Č. Růžička uvedl, že zbývajících 4 žadatelé byli vězni jak koncentračního tábora v Letech u Písku, tak Hodoníně u Kunštátu. Úřad však argumentoval tím, že tito 4 žadatelé pobírali po dobu 10 let finanční pomoc z Česko-německého fondu budoucnosti, kdy bylo z jejich strany podepsáno prohlášení, že od německé strany nebudou v budoucnu požadovat žádné odškodnění. Č. Růžička dále uvedl, že pracovní skupina nesouhlasí s vyjádřením premiéra ČR, který v loňském roce při účasti na pietním aktu v památníku v Letech u Písku prohlásil, že spíše než věnovat pozornost odstranění vepřína rozprostírajícího se na části pietního území, měly by se finanční prostředky zacílit na vzdělávání romských dětí a zlepšování podmínek v sociálně vyloučených lokalitách. Zdůraznil, že na odstranění vepřína, který je nyní v soukromém vlastnictví, pracovní skupina trvá. Pracovní skupina požaduje, aby bylo naplněno opatření ze Strategie romské integrace „revidovat usnesení vlády č. 158 z 2. března 2011 o změně usnesení vlády ze dne 4. května 2009 č. 589 k úpravě pietních míst v Letech u Písku a v Hodoníně u Kunštátu ve věci správy pietního místa v Hodoníně u Kunštátu“. Vyjádřil přesvědčení, že pietní

místa spojená s utrpením Romů v období 2. světové války by měla být svěřena romským organizacím, které by je odpovědně spravovaly.

**Návrh usnesení č. 2/2016
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 23. března 2016
k bodu č. 4**

Rada **doporučuje** ministryni školství, mládeže a tělovýchovy:

- a) zřídit pracovní skupinu, jež se bude explicitně zabývat vytvořením metodiky k monitoringu, evidenci a statistice v oblasti vzdělávání romských dětí, žáků a studentů v návaznosti na Akční plán pro výkon rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ve věci D. H. a ostatní proti České republice;
- b) při sběru etnických dat resortu zavést unikátní identifikátor, jehož prostřednictvím bude možné sledovat nerovnosti ve vzdělávání a vzdělávacích drahách jednotlivých skupin dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

ANO	ZDRŽEL SE	PROTI
17	1	0

Návrh usnesení byl přijat.

5. Návrh na další kroky ve věci mimosoudního odškodnění obětí nedobrovolné sterilizace

J. Dienstbier uvedl, že tento bod programu, který se se věnuje tématu mimosoudního vyrovnání protiprávně sterilizovaných osob, byl zařazen na jednání z podnětu členů Pracovní skupiny pro zahraniční spolupráci. Pracovní skupina na posledním jednání konsensuálně podpořila požadavek hledat další formy mimosoudního vypořádání a pomoci obětem nedobrovolné sterilizace. L. Fuková, předsedkyně Pracovní skupiny pro zahraniční spolupráci, poznamenala, že tématu se věnovalo v únoru tohoto roku rovněž zasedání Výboru OSN pro odstranění všech forem diskriminace žen (UN CEDAW), kde zaznělo doporučení, aby ČR hledala další způsoby pro mimosoudní vyrovnání s protiprávně sterilizovanými osobami a zřídila revizní komisi, jež by zpřístupnila nezbytnou dokumentaci a mapovala jednotlivé případy. Požadavky na řešení dané situace nesměřují pouze z mezinárodních orgánů, ale rovněž od zástupců neziskového sektorů a členů občanské části romské Rady, a to přestože vláda v září minulého roku neschválila Věcný záměr zákona o odškodnění protiprávně sterilizovaných osob. L. Fuková dále uvedla, že je zapotřebí nadále usilovat o to, aby poškozené osoby dosáhly na mimosoudní kompenzaci. Přizvaným hostem k tomuto bodu programu byla E. Gorolová, jež zastupuje osoby, jimž byla provedena protiprávní sterilizace. E. Gorolová uvedla, že v rámci snahy dosáhnout na kompenzaci spolupracují poškozené ženy s dalšími lidskoprávními organizacemi. Dále poukázala na zdravotní komplikace početné skupiny žen, které nedobrovolně podstoupily sterilizaci, řada z nich již zemřela. L. Rybová z Českého helsinského výboru uvedla, že Český helsinský výbor podporuje výstupy a jednotlivé kroky Pracovní skupiny pro zahraniční spolupráci v této otázce, které reflektují potřeby a zájmy poškozených osob. Český helsinský výbor je podle vyjádření L. Rybové připraven nadále poskytovat poradenskou asistenci poškozeným osobám, není však možné přenést veškerou odpovědnost v této problematice na poškozené a lidskoprávní organizace. K. Červená z Ligy lidských práv poděkovala členům Rady za zařazení bodu na jednání a nabídla také jménem organizace spolupráci při hledání vhodných právních postupů. J. Dienstbier uvedl, že v souladu s legislativním plánem vlády byl předložen Věcný záměr zákona o odškodnění protiprávně

sterilizovaných osob, a to s ohledem na skutečnost, že nároky poškozených žen jsou v řadě případů promlčeny, což poškozeným znesnadňuje kompenzaci formou soudního řízení. Poznamenal, že vláda věcný záměr neschválila. Stát v minulosti přiznal pochybení a poškozeným osobám se omluvil. Podle předsedy Rady je velmi složité hledat alternativní možnou cestu nápravy, než prostřednictvím soudního řízení a speciálním odškodňovacím mechanismem. Pokud je cílem nastavit odškodňovací mechanismus prostřednictvím právní úpravy, lze toho docílit pouze změnou politické vůle na straně členů vlády a po projednání materiálu v Parlamentu ČR.

Poté následovala diskuse, z níž vzešel návrh usnesení, o kterém nechal předseda Rady hlasovat. Před hlasováním k návrhu usnesení opustil jednání J. Klíma.

**Návrh usnesení č. 3/2016
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 23. března 2016
k bodu č. 5**

Rada

I. **bere na vědomí** informaci podanou zástupkyní Pracovní skupiny pro zahraniční spolupráci ve věci nedobrovolné sterilizace;

II. **vyslovuje znepokojení**, že věcný návrh zákona na mimosoudní odškodnění sterilizovaných osob vláda zamítla, aniž by uložila jej dopracovat či přepracovat;

III. **zřizuje** pracovní skupinu, která by posoudila možnosti pomoci protiprávně sterilizovaným ženám a která bude Radu na příštím jednání Rady informovat o průběžných výsledcích své činnosti.

ANO	ZDRŽEL SE	PROTI
16	1	0

Návrh usnesení byl přijat.

6. Informace o dotačních programech na zabezpečení romské integrace v roce 2016

Tento bod jednání měl informativní charakter. Příspěvky uvedli zástupci ústředních orgánů státní správy, které administrují dotační programy zacílené na podporu integrace romské menšiny a prevenci sociálního vyloučení v roce 2016. Jsou jimi zástupci Sekce pro lidská práva při Úřadu vlády ČR, dále Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva kultury.

Úřad vlády ČR:

J. Kozubík informoval přítomné o průběhu dotačního řízení u dotačních programů Podpora terénní práce a Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce.

- DP Terénní práce – účelem dotačního programu je podpořit obce v zaměstnávání terénního pracovníka nebo terénního sociálního pracovníka pracujícího s romskou menšinou, kterého zaměstnává přímo obec nebo příspěvková organizace obce. Příjemci dotací jsou obce. Program je nastaven tak, aby podporu ze státu získaly především obce, které usilují o zlepšení integrace Romů a současně mají problémy, které nezvládají samy řešit, což bývá pravidlem u malých obcí. Celkem bylo pro rok 2016 podáno 52 žádostí. Celkový požadavek na finanční prostředky z programu byl 13.638.462,43 Kč. Celkem bylo

navrženo k podpoře 42 žádostí v celkové výši podpory 9.650.303 Kč. Jedna z obcí (Obrnice) navržených k podpoře po zasedání Komise odstoupila. **Celkem je tedy po zaslání dodatků navrženo k podpoře 41 žádostí v celkové výši 9.196.122 Kč.**

- V rámci DP Prevence sociálního vyloučení a komunitní práce byly podporovány projekty využívající principy komunitní práce v romských komunitách/lokality a projekty, které svými aktivitami doplňují sociální programy a sociální služby, u nichž žadatel prokáže analýzou cílové skupiny, že jsou potřebné a vedou k prevenci sociálního vyloučení nebo přispívají ke zlepšení situace obyvatel romských lokalit. Žádat o dotaci mohou pouze neziskové organizace. Celkem bylo podáno 63 žádostí. Celkový požadavek na finanční prostředky z programu je 32.809.160 Kč. Celkem bylo navrženo k podpoře 29 žádostí v celkové výši podpory 12.304.420 Kč. Jedna z organizací navržených k podpoře po zasedání Komise odstoupila. **V současnosti je tedy navrženo k podpoře 28 žádostí v celkové výši 11.950.420 Kč.**

J. Svěrák uvedl informaci k průběhu dotačního řízení u programu Podpora koordinátorů pro romské záležitosti.

- O dotaci v rámci DP Podpora koordinátorů pro romské záležitosti mohou žádat pouze kraje, a to na zabezpečení pozice koordinátora pro romské záležitosti a jeho potřeb. Krajům vyplývá povinnost zřídit tuto pozici ze zákona o krajích (zákon č. 129/2000 Sb.). Všechny 13 projektových žádostí Úřad vlády ČR obdržel v termínu. Celkový požadavek krajů na finanční prostředky z programu byl 5.419.020 Kč. **Komise pro hodnocení projektů navrhla podpořit všech 13 krajů v celkové výši 5.235.520 Kč.**

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy:

J. Fidrmuc informoval Radu o programu na Podporu integrace romské komunity a programu Podpora sociálně znevýhodněných romských žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol a konzervatoří, na něž je celkově alokováno 19.800.000 Kč. V oblasti podpory sociálně znevýhodněných žáků byla uvolněna částka na první pololetí leden – červen 2016 ve výši 3.800.000 Kč. Počet podpořených žáků a studentů je 688, podpořeno bylo 134 škol. Podporu získaly všechny projektové žádosti, které MŠMT obdrželo. DP na Podporu integrace romské komunity má alokovanou částku 12.000.000 Kč, vyčerpáno bylo 7.000.000 Kč. MŠMT obdrželo 77 žádostí, 43 žádostí bylo vyřazeno. Druhé kolo dotačního řízení bylo vyhlášeno 9. února 2016, ukončení podávání žádostí bylo 4. března 2016, do konce března budou žádosti vyhodnoceny.

Ministerstvo kultury:

K. Gabrielová podala informaci k programu Podpora integrace příslušníků romské menšiny. Projekty mohou být zaměřeny na řadu aktivit (umělecké aktivity; kulturně vzdělávací a výchovné aktivity; odborné studie rozšiřující poznání a podporující bádání o romské kultuře, tradicích a historii; dokumentace romské kultury; ediční činnost; kulturní akce směřující k potírání negativních projevů extremismu, rasové a národnostní nesnášenlivosti a xenofobie). Komise se zabývala 34 dodanými projektovými žádostmi od 31 žadatelů, navrhla přidělit dotaci 23 projektům. Celkem byla přidělena dotace ve výši 1.508.000 Kč.

Tento bod programu byl uzavřen bez usnesení.

7. Informace o vyhlášení výzvy k podávání přihlášek měst do 5. vlny KPSVL, vyhodnocení spolupráce měst a obcí v rámci KPSVL

R. Soukupová z Odboru pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR informovala členy Rady o záměru Agentury pro sociální začleňování vyhlásit výzvu k podávání přihlášek měst a obcí do

5. vlny tzv. Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám. Monitorovací výbor pro činnost ASZ měl na svém zasedání dne 14. března 2016 projednat/schválit aktualizovanou Metodiku koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám a zabývat se podobou výzvy ke spolupráci obcí s Agenturou v rámci 5. vlny. Vzhledem ke skutečnosti, že výbor nebyl usnášeníschopný, byly metodika a text výzvy předány členům výboru k hlasování formou per rollam – konec hlasování je stanoven na 23. března 2016. Pokud výbor aktualizovanou podobu metodiky schválí, následně bude 5. vlna spolupráce vyhlášena. Časový harmonogram postupu při 5. vlně je následující: Obce předloží do 12. června 2016 své vyplněné dokumenty elektronicky a písemně. Hodnocení přihlášek hodnotiteli proběhne do 26. června 2016. Jednání monitorovacího výboru, na němž budou obce vybrány pro 5. vlnu KPSVL, proběhne 29. června 2016. Zveřejnění výběru proběhne nejpozději 1. července 2016. Spolupráce s vybranými obcemi bude zahájena v srpnu 2016. R. Soukupová formou prezentace rovněž na jednání Rady představila výstupy z činnosti ASZ od června roku 2015 do současnosti.

Tento bod programu byl uzavřen bez usnesení.

8. Informace o přípravě metodiky sledování a vyhodnocování Strategie romské integrace do roku 2020

A. Baršová, ředitelka Odboru lidských práv a ochrany menšin Úřadu vlády ČR, uvedla, že pracovní verzi materiálu obdrželi všichni členové Rady spolu s dalšími podklady. Metodika sledování a vyhodnocování Strategie romské integrace do roku 2020 představuje doplnění Strategie romské integrace do roku 2020, jež byla přijata vládou v únoru 2015. Dokument se zabývá otázkou, jakým způsobem bude Česká republika naplňovat jednotlivá opatření, která jsou uvedena ve strategii. Metodika má za cíl navrhnout důsledné kontrolní mechanismy, jež umožní hodnocení dopadu opatření obsažených ve strategii na integraci Romů a nastaví přezkumný mechanismus pro upravování strategického dokumentu. Schválením předkládané metodiky vládou a jejím uplatňováním v praxi budou vytvořeny předpoklady pro naplnění tematické předběžné podmínky pro čerpání finančních prostředků z ESI fondů T. 9.2., která požaduje, aby byl členským státem EU "vypracován vnitrostátní strategický rámec politiky začleňování Romů".

Tento bod programu byl uzavřen bez usnesení.

9. Různé

V bodě „Různé“ nebyly vzneseny žádné podněty. Předseda Rady zasedání ukončil.

Jiří Dienstbier, v.r.
*ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu
předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny*